

ДЈЕЧИЈА НЕДЈЕЉА

Свако друштво очекује да његови млади одрасту у способне и одговорне грађане који ће допринети добробити заједнице. Па ипак, дјечи широм свијета су често ускраћена права на опстанак, потпуни развој и активно учешће у животу заједнице.

-Дјеца су суочена са насиљем на улици, навођена на употребу дроге, изложена сексуалном искоришћавању и злостављању и то како у земљама у развоју, тако и у развијеним индустријским друштвима. Она су присиљена да раде на пословима који штете њиховом здрављу и развоју, лишена права на одмор и забаву.

-Милиони дјеце никада не заврше школу, чак и у земљама са високо развијеним школством образовање појединих група као што су етничке мањине, дјевојчице или хендикепирана дјеца, ограничено је или чак потпуно изостаје.

-Још увијек много дјеце умире од болести које се могу спријечити. Глад и потхрањеност тек треба да се искоријене. Лоши услови живота угрожавају здравље дјеце.

-У неким дијеловима свијета, чак и дјеца школског узраста подлијежу регрутацији, изложена су тортури, неправедном кажњавању, лишена законске и правне заштите.

С обзиром на наведено, не може се очекивати да ће дјеца чије се базичне потребе не задовољавају, а основна права ускраћују одрасти у зреле, продуктивне чланове друштва спремне да разумију и поштују права других.

Ускраћивање права дјечи не узрокује само њихове личне патње, оно такође сије сјеме за политичке и социјалне немире, па чак и насилне сукобе. Питања права утичу на свачији живот, директно или индиректно. Зато је у интересу глобалног развијања, да дјеца широм свијета разумију сам појам права, да знају која су то њихова права, да науче да се суосјећају са онима којима су та права ускраћена и да буду оспособљена да предузимају акције у корист сопствених и права других.

Упознавање са Конвенцијом о правима дјетета је један од начина да се то започне. Конвенција штити дјечија права тако што поставља стандарде здравствених услуга, образовања, и правних, грађанских и социјалних сервиса. Усвојена је 20. новембра 1989. године резолуцијом 44/25 Генералне скупштине УН.

Конвенција о правима дјетета је први универзални закон који на једном мјесту и цјеловито дефинише сва важна права дјетета умјесто да се права дјетета рјешавају у низу међународних закона. Дјеца су Конвенцијом први пут издвојена као субјект међународног права и заштите, што значи да они имају право да могу слободно изразити своје мишљење и учествовати у свим поступцима и активностима који се њих тичу.

Конвенција о правима дјетета УН позива и обавезује да сва права, која су гарантована тим документом, буду обезбијеђена за свако дијете, без дискриминације по било ком основу.

Државе које потпишу, односно ратификују Конвенцију постају земље чланице и прихватају законску обавезу за њену примјену . Оне о томе шаљу редовне извјештаје Комитету за права дјетета.

Босна и Херцеговина је ратификовала Конвенцију о правима дјетета у 1993-ој години и поднијела свој почетни извјештај о Комитету о правима дјетета у Женеви 2005. Упркос раној ратификацији Конвенције о правима дјете и изражавању политичке воље за имплементацију права, као што је то уређено Конвенцијом, БиХ се суочава са повећаним кршењем права дјете, која произилазе из политичких и етничких предрасуда, из социо-економске транзиције и неадекватности система социјалне заштите. БиХ још увијек није ускладила своје законе са Конвенцијом и тренутно се бори да изради политике и стандарде који ће осигурати бољу заштиту права дјете.

У Уставу БиХ се наводе највиши стандарди на пољу људских права, међу којима је и Конвенција о правима дјете. Тиме се одредбама Конвенције даје снага уставне норме, што значи да се могу директно примјењивати.

Иако се Конвенција не наводи у Уставу Републике Српске, Републику Српску обавезују одредбе из Устава БиХ.

Конвенција утврђујући права дјетета, утврђује и четири основна принципа који обавезују, а то су:

- најбољи интерес дјетета мора да буде приоритет,
- заштита дјетета од било којег облика дискриминације,
- право на опстанак и развој,
- право на поштивање њихових ставова.

ДЈЕЧИЈА ПРАВА ОБУХВАТАЈУ:

ГРАЂАНСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ ДЈЕЦЕ

Свако дијете има право на:

- име и националност
- заштиту од ускраћивања идентитета
- слободу изражавања
- слободу мишљења, свјести и вјерског одређења
- слободу удруживања и мирног окупљања
- информације из различитих извора
- приватност
- заштита од мучења или других окрутних и нехуманих облика понашања и

кажњавања

-заштиту од законски неоснованог хапшења или неоправданог ускраћивања слободе

ПРАВА ДЈЕЦЕ НА ПОСЕБНУ ЗАШТИТУ

-свако дијете има право на посебну заштиту у изузетним ситуацијама попут оружаног -сукоба или када су дјеца одвојена од родитеља или дома

-када је дијете у сукобу са законом

-у ситуацијама искориштавања, попут радног искориштавања дјете, кориштења наркотика, сексуалног искориштавања или злостављања, продаје, трговине, отмице када се ради о дискриминацији било које врсте

ПРАВА ДЈЕЦЕ НА ОБРАЗОВАЊЕ, ОДМОР И КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТ

Свако дијете има право на:

-бесплатно основношколско образовање

-могућност средњошколског образовања и стручне обуке

-образовање које у највећој мјери развија дјететову личност, таленте, те менталне и тјелесне способности

-васпитање и образовање које припрема дијете за активан -живот одрасле особе у слободном друштву

-васпитање и образовање које његује поштовање дјететове породице, културног идентитета и језика, поштовање дјететове земље те природног окружења

-васпитање и образовање у духу разумијевања, мира, толеранције и једнакоправности

-одмор , игру и могућност учествовања у културним и умјетничким активностима

-могућност уживања културног идентитета, вјере, те употребу матерњег језика

ПРАВА ДЈЕЦЕ И ЊИХОВИХ РОДИТЕЉА

Свако дијете има право на:

-живот са својим родитељима или задржавање везе ако је одвојено од било којег родитеља

-прелазак државне границе ради сусрета с родитељима и спајање раздвојених породица

-обезбјеђење неких других облика заштите ако се не може задржати породично окружење

-сигуран систем усвајања

-заштиту од отмице

-заштиту од занемаривања или злостављања од стране родитеља или старатеља

ПРАВА ДЈЕЦЕ НА ЗДРАВЉЕ И СОЦИЈАЛНУ ПОМОЋ

Свако дијете има право на:

-живот и развој

-одговарајући животни стандард

-највиши могући стандард здравља и ефикасне здравствене услуге

-посебну заштиту, ако се ради о дјетету са посебним потребама, која му осигурава достојанство, подстиче самосталност и олакшава активно учествовање у заједници друштвену сигурност и услуге социјалне помоћи

- Законом о дјечијој заштити Републике Српске предвиђено је:

„сваке године у првој недјељи мјесеца октобра ради подстицања и организовања разноврсних културно-образовних, рекреативних и других манифестација посвећених дјечији и предузимања других мјера за унапређење развоја друштвене бриге о дјечији, уводи се „Дјечија недјеља“.“

Обиљежавање Међународне недјеље дјетета представља начин да се укаже јавности на потребу и обавезу поштовања дјетета и на заштиту дјечијих права гарантованих УН Конвенцијом о правима дјетета.

У нашој школи ће, између осталог у четвртак, 06.октобра у учионици бр.14 бити организована свечаност поводом Дјечије недјеље, а у госте нам долазе представници из Омбудсмана за дјечу Републике Српске и млади савјетници из других школа.